

מתווה הגשת כיתות חנ"מ באמצעות "מקבץ עבודות כיתה"

המחליף אירוע הבחנות מסכם (בגרות). כתב וערך שי שקד

רציונל

לימוד כיתת חנ"מ והגשתה לבגרות מזמין התמודדות עם אתגרים שונים מאשר כיתות אחרות. מניסיון בשטח עולה כי האתגרים מתחלקים לשני סוגים מרכזיים, האתגר הטכני/מערכתי והאתגר הפדגוגי:

האתגר הטכני / מערכתי:

1. **הבחנות בע"פ:** רוב תלמידי החנ"מ זכאים למקסימום ההתאמות המוכרות **כולל בחינה בע"פ**. מספר תלמידים בכיתת חנ"מ יכול להגיע ל 14 תלמידים. בהרבה מבתי הספר המורה העיוני הוא מורה יחיד ולכן קיום בחינה בע"פ מספר גדול של תלמידים הוא מטלה קשה עד כמעט בלתי אפשרית מבחינת תיכון סטנדרטי (דורש לפנות את המורה ואת התלמידים לשעות רבות, לא אפשרי מבחינת אילוצי מערכת).

2. **משך שנת הלימוד בכיתות חנ"מ:** במקרים רבים כיתת החנ"מ נדרשת, לטובת התלמידים וצרכיהם השונים, להמשיך את הלמידה עד לסוף השנה ו/או לסביבות חודש מאי. הבגרות הפנימית האחידה בתקשורת מתבצעת, בד"כ, כבר במהלך חודש מרץ מה שמותיר שלושה חודשים בהם הכיתה לא תלמד את המקצוע ו/או תהיה בעייה למורה לייצר מוטיבציה ומתח לימודי. בחלק מהכיתות תיתכן היווצרות של תסכול מהמקצוע (נבחנו כבר בבחינת הבגרות) דווקא בזמן שיא הלמידה, בו אנו מקווים שהתלמידים יאהבו, ויעריכו ויפנימו את חשיבות המקצוע בתום מסע של שלוש שנות לימוד משותפות וכמקצוע בחירה יחיד, בד"כ.

האתגר הפדגוגי:

כיתת חנ"מ מרכזת תלמידים/ות בעלי קשיים וחסמים מגוונים ורבים שאינם קיימים בכיתה "רגילה". אופן הבחנות באירוע מסכם בודד ("בגרות רגילה") אינו מתאים למרבית תלמידי חנ"מ ולא משקף את רמת הידע ומוטיבציה שלהם למקצוע. יכולות השינון והשליפה הנדרשת בעת ביצוע "בגרות רגילה" פחות מתאימים לכיתות חנ"מ ומבחן כזה לא ישקף את יכולתו האמיתית של תלמיד בכיתה. 12.

מתווה זה בא לאפשר למורים המתמודדים עם האתגרים שצוינו לעיל לבחון ולהגיש את כיתת חנ"מ באמצעות מקבץ עבודות כיתה המחליפים את אירוע היבחנות המסכם (בגרות).

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף אמנויות
הפיקוח על הקולנוע והתקשורת

מהו מקבץ עבודות כיתה

בכיתה י' יוערכו התלמידים על היחידה הראשונה, "תקשורת ומציאות" באמצעות הערכה חלופית כפי שמפורט בחוזר מפמ"ר וע"פ מה שיחליט המורה.

בכיתה יא+יב בסיום כל פרק לימוד מהתוכנית החדשה או בכל זמן אחר עליו יחליט המורה (בהתאם לצרכי הכיתה הספציפית) תתבצע עבודת כיתה מסכמת לחומר שנלמד. עבודה זו תתבצע בכיתה ועם חומר פתוח (למעשה נותן מענה לבעיית ההבחנות בע"פ ובעיה של הצורך בשינון ובשליפה). רמת העבודות נדרשת להיות ברמת בחינות הבגרות ומבוססת על אנסיין + שאלות עמ"ר (מצורפות עבודות כיתה לדוגמא כנספחים).

לאורך השנתיים יינתנו מספר של עבודות כיתה כאלו שיסתכמו לציון הבגרות העיונית (המורה יקבע את משקל כל עבודה שכזו ביחס לגודלה ולחשיבותה ע"פ ראות עיניו). כמות נדרשת של לפחות 6 עבודות כיתה כאלו לאורך השנתיים. מתווה זה גם נותן פתרון לאתגר הטכני של אורך שנת הלימוד ומאפשר ללמד כיתות חנ"מ עד לתאריך 20.6.

מספר דגשים לביצוע "עבודת כיתה" למעשה.

- 1) יש לשים דגש כי העבודה היא אישית של כל תלמיד ותלמידה.
- 2) על המורה לתווך את העבודה לתלמידים אך בשום אופן שלא לענות במקומם (מחליף הקראה והתאמות נוספות).
- 3) על השאלות להיות שאלות המקבילות לרמה הנדרשת משאלות בגרות במקצוע ולהיעזר בשאלות מתוך בחינות בגרות קודמות (לצורך השראה).
- 4) העבודה תכיל אנסיין (ניתן לשלב אנסיין וידאו ו/או כתוב).
- 5) העבודה תתבצע בכיתה עם חומר פתוח במסגרת זמן ידועה (מבטל את הצורך בבחינה בע"פ לכל תלמיד ותלמידה).
- 6) התלמידים יבינו כי כל עבודה שכזו מרכיבה חלק מציון הבגרות (בד"כ מעלה מוטיבציה ללמידה ומוריד לחץ מאותו ארוע הבחנות מסכם בסוף יב' שלמעשה בוטל).

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף אמנויות
הפיקוח על הקולנוע והתקשורת

עבודות לדוגמא:

עבודת כיתה לבגרות בנושא - "אלימות בתקשורת"

שם מלא של התלמיד/ה:

קראו את קטע האנסין וענו על השאלות הבאות:

1- התקשורת מרבה לסקר ולהראות אלימות כחלק משידוריה/תוצריה.

הסבירו מהי "השערת העולם האכזר" השתמשו בדוגמאות מהסרט "באולינג לקולמביין" בו צפינו בכיתה (16.5 נק.).

האם וכיצד תומך קטע האנסין ב"השערת העולם האכזר"? (16.5 נק.).

2 - ישנן כארבע תיאוריות המנסות להסביר את השפעת האלימות על הנמענים.

צינו והסבירו איזה תיאוריה מבין הארבע שנלמדו תסביר/תחזק בצורה הטובה ביותר את טענותיו של כותב הטקסט? (16.5 נק.)

במידה והייתם/ נדרשים לענות לכותב באיזו תיאוריה הייתם/ משתמשים/ות על מנת ולהצדיק את השימוש באלימות בערוץ הילדים? נמקו את תשובתכם/ן. (16.5 נק.).

3- בכיתה נלמדו מספר סיבות לשימוש באלימות בתקשורת.

בחרו שתי סיבות לשימוש באלימות בתקשורת שנלמדו בכיתה, ציינו והסבירו אותן? (16.5 נק.)

בחרו סיבה אחת שנלמדה שיכולה להסביר את השימוש הרב באלימות המתואר בטקסט? נמקו והסבירו את תשובתכם/ן (16.5 נק.).

קטע אנסין:

לכבוד מנכ"ל נגה תקשורת

"ערוץ הילדים כבר לא ראוי לשמו. איזה ילדים ואיזה נעליים? השם הראוי לו יותר הוא ערוץ אומנויות הלחימה". פזי לוינסון, הורה מודאג, במכתב פתוח לליעד ורדימון - מנכ"ל החברה שמפיקה את ערוץ הילדים

פזי לוינסון פורסם: 13.03.05 , 09:54

לכבוד, ליעד ורדימון, מנכ"ל "נגה תקשורת", מפיקת ערוץ הילדים

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף אמנויות
הפיקוח על הקולנוע והתקשורת

שלום מר ורדימון.

בלי הקדמות ארוכות ובלי לעגל פינות: "ערוץ הילדים" כבר לא ראוי לשמו. איזה ילדים ואיזה נעליים. השם הראוי לו יותר הוא "ערוץ אומנויות הלחימה". למקרה שלא שמת לב, יצירות הפאר המשודרות בערוץ הילדים הן שלל סדרות אנימציה, שהעניין המרכזי בהן הוא קרבות קראטה וג'ודו למיניהם או סתם אלימות גסה. סלח לי, אבל לא ייתכן שביום שבת האחרון, כאשר ישבתי עם בני בן ה-5 לצפות בשעות הבוקר המוקדמות בערוץ הילדים, לוח השידורים כלל את צבי הנינג'ה, יוגי-הו, דראגון ג'י-טי ופוקימון כמעט בזה אחר זה.

בגן טרום החובה, שבו נמצא בני, ובכיתות הנמוכות של בית הספר היסודי, דראגון הוא הדבר החם, וצבי הנינג'ה הכי חזקים. כשאני קורא בעיתון על ילד בכיתה ג' ששלף סכין מול חבר, אני לא מתפלא יותר מדי. הוא ראה בערוץ הילדים את דראגון נלחם עם החרב – ולא, אני לא חושב שאני מגזים.

הלוואי שהייתי יכול לסמוך עליך שתוכל לספק לו קצת בידור חינוכי איכותי, מרחיב אופקים ומהנה. חבל שאני לא יכול. כי אצלך, משום מה, כל מה שהוא סרט מצוייר מתאים לילדים. אני רוצה להצביע על האפשרות המעשית לייצר טלוויזיה לילדים, שאינה מבוססת על אלימות גסה וליבו יצרים חיייתיים. דחילק, מדובר בילדים שלנו. לא כואב לך הלב?

בברכה, פזי לוינסון

עבודת בגרות בתקשורת עיוני "בנושא: "ההגבלות על התקשורת"

תאריך :

שם מלא של התלמיד (משפחה+ פרטי):

חלק א':

בלעדי | הזעם, הצרחות ואובדן השליטה: הקלטות שרה נתניהו נחשפות

בהקלטה בלעדית שהגיעה לידי וואלה! NEWS, נשמעת אשת ראש הממשלה בשיחה זועמת עם יועץ בכיר של משפחת נתניהו, בתגובה לפרסום ידיעה על פעילותה הציבורית במדור רכילות. הסיבה לזעם: בכתבה לא צוין שהיא פסיכולוגית.

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף אמנויות
הפיקוח על הקולנוע והתקשורת

בסוף חודש ינואר השנה פורסמה הקלטת אשת ראש הממשלה (הפתיח לכתבה מופיע כפתיח) באתר וואלה, ענה/י על השאלות הבאות:

1. לדעתך בהתייעצות של שרה נתניהו עם עורכי דינה על איזו הגבלה חיצונית המליצו לה עורכי הדין להגיש תביעה? (הסתה, לשון הרע ואו פרטיות)? נמק/י תשובתך בעזרת סעיפים מתוך ההגבלה המתאימה כפי שמופיעה בחוברת הלימוד.
2. במידה והייתה מתקבלת תביעה שכזו במערכת אתר וואלה ואת/ה היית עו"ד שלהם באיזה מן ההגנות העומדות לעיתונאי היית ממליץ לאתר להשתמש?
3. נניח והיית ה שופט/ת במקרה הנ"ל מה הייתה פסיקתך? האם היית מאשים את האתר בעבירה על החוק (שציינת בשאלה 1) או היית דוחה את התביעה? נמק/י תשובתך?

חלק ב':

הרוסים הרוסים: משפט אחד שכתבתי במאמרי על הגזענות נגד המהגרים ומבקשי המקלט מאפריקה ("[הארץ](#)", 22.12), עורר זעם רב בקרב חלק מהעולים מרוסיה. "מיליון מהגרים מרוסיה, כשליש מהם לא יהודים, שגם בדם חלקם התגלתה מידה של אלוהות ופשע, לא היוו בעיה. וכמה רבבות אפריקאים הם ה־סכנה", כך כתבתי. עולים רבים מרוסיה נפגעו, זעמו, והאשימו אותי בגזענות, לא פחות. מאמר אנטי־גזעני היה לגזעני; יצאתי גזען.

קרא/י את הפתיח המתייחס לטור הדעה של גדעון לוי וענה/י על השאלות הבאות:

1. לדעתך לפי איזו הגבלה חיצונית ניתן לתבוע את העיתונאי גדעון לוי? (הסתה, לשון הרע ואו פרטיות)? נמק/י תשובתך בעזרת סעיפים מתוך ההגבלה המתאימה כפי שמופיעה בחוברת הלימוד.
2. במידה והייתה מתקבלת תביעה שכזו במערכת עיתון הארץ (העיתון בו עובד גדעון לוי) ואת/ה היית עו"ד שלהם באיזה מן ההגנות העומדות לעיתונאי היית ממליץ לאתר להשתמש?
3. נניח והיית ה שופט/ת במקרה הנ"ל מה הייתה פסיקתך? האם היית מאשים את העיתונאי בעבירה על החוק (שציינת בשאלה 1) או היית דוחה את התביעה? נמק/י תשובתך?

חלק ג':

שבועיים אחרי שדלף [סרטון חושפני של עדן בן זקן](#) שצולם בחנותה של [נטע אלחמיסטר](#), בשעות האחרונות התפרסם ברשתות החברתיות סרטון דומה, ובמרכזו אלחמיסטר בעצמה. על פי הסרטון נראה כי אלחמיסטר נמצאת באותו חדר שבו צולמה [בן זקן](#) בעצמה. בסרטון היא נראית כשהיא מודדת בגדי ים עם חלק עליון חשוף. הסרטון, באורך 44 שניות, צולם בחודש מרץ בשנת 2017, ובשלב זה לא ברור מי אחראי להפצת הסרטון.

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף אמנויות
הפיקוח על הקולנוע והתקשורת

1. לאחרונה הופצו ברשתות החברתיות סרטונים המציגים בעירום חלקי שתי כוכבות מקומיות, ענה/י על השאלות הבאות:
2. לאיזה מן הסיבות הקשורות בשחיקת ההגבלות החיצוניות בעידן השמיים הפתוחים (ע"מ 82) ניתן לשייך קים אלו? נמק/י תשובתך
3. במידה והיית עורכת/ת מהדורת התכנית "ערב טוב" עם גיא פינס, והיית מתלבט/ת האם לפרסם את הסרטון בתכנית- מה הייתה מייעצת לך עו"ד של התכנית (לפרסם או לא לפרסם)? נמק/י תשובתך (התייחס/י למגבלה החיצונית המתאימה)? בהצלחה!!

עבודת כיתה בנושא "מפת התקשורת"

תאריך: כיתת לימוד:

שם מלא של התלמיד (משפחה+ פרטי):

קראו את הכתבה המצורפת כנספח וענו על השאלות הבאות:

1. הקטע מתאר את התנהלותו של עיתון גלובס תחת השליטה של בעל העיתון, איש העסקים אליעזר פישמן:

א. **הגדירו והסבירו** את המושגים "ריכוזיות" ו"בעלות צולבת" תוך כדי שאתם/ן משתמשים/ות בטקסט. (20 נק.).

ב. **פרטו והסבירו מהן** הסכנות/בעיות הנגרמות עקב תופעת הריכוזיות והבעלות הצולבת, השתמשו בדוגמאות מהטקסט. (20 נק.).

2.

א- **הציגו והסבירו 2** מאפיינים של **התקשורת הציבורית 2** מאפיינים של **התקשורת המסחרית** בישראל. (15 נק.).

ב- **הדגימו 2** מתוך 4 המאפיינים שצינתם בסעיף הקודם באמצעות תוכן תקשורתי מתאים. (15 נק.).

בהצלחה!!!

עיתונאים ב"גלובס" על שליטת פישמן: "היינו בני ערובה"

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף אמנויות
הפיקוח על הקולנוע והתקשורת

איך התנהלה מערכת "גלובס" במשך יותר מ-20 שנה תחת שליטתו של איש העסקים אליעזר פישמן. שהיה שרוי בחובות אדירים לבנקים – שהתמהמהו מלפעול נגדו? "עיתון יכול לדאוג שרקפת רוסק-עמינח (מנכ"לית בנק לאומי) תקבל שער ב'ליידי גלובס' עם בגדי מעצבים. מנגד אתה יכול לקבל מלחמה מכל התותחים שלך שיכולים לכתוב דברים נגד בנקאים", כך הסביר אתמול עיתונאי "גלובס" שי ניב, בראיון לתוכנית "עובדה" ששודר באתר מאקו. "כשבעל החוב הוא בעל עיתון אפשר לסלוח ולחכות עם הפירעון".

לדבריו, "אין עיתון שלא מקבל טלפונים. מערכת עיתון צריכה לעשות את העבודה ללא מעורבות, וזה מה שעשינו ברוב רובם של המקרים. אבל בשנים האחרונות לא היתה חומה סינית. היתה תחושה שעיתונאי 'גלובס' הם בני ערובה".

חן מענית, כתב המשפט של "גלובס", אמר כי "ב'גלובס' לא היתה חומה סינית או הפרדה ברורה בין ההנהלה לבין העריכה. מנכ"ל 'גלובס' (איתן מדמון) היה יכול להתעניין בתכנים ולדבר עם כתבים על תכנים של העיתון לפעמים יותר מהעורך (חגי גולן)".

הדס מגן, כתבת "גלובס", אמרה בתוכנית: "גם לאחר שפישמן נקלע לחובות והיה ברור שהברוך הוא מאוד משמעותי, הבנקים לא מיהרו לרדת לנכסיו. אני משוכנעת שיש קשר לכך שהוא בעל עיתון". פישמן מחזיק ב"גלובס" מאז 1984, שנה אחרי שהוקם. לפני ההשקעה ב"גלובס" היה פישמן בעל אחזקה בעיתון נוסף - "חדשות" מקבוצת שוקן - אחזקה שאותה הוא מכר לאחר רכישת מניות "גלובס". פישמן הוא בעל מניות משמעותי גם ב"ידיעות אחרונות", השקעה שביצע לא רק מפני שהאמין בכדאיותה, אלא גם מתוך רצון בכוח והשפעה. אלא שב"ידיעות אחרונות" יש בעל שליטה אחד - נוני מוזס. ב"גלובס", לעומת זאת, פישמן הוא בעל הבית.

מטבע הדברים, הבעלות הזאת השפיעה על הסיקור של קבוצת פישמן. "היה ברור שיש צורך לגלות משנה זהירות בסיקור חברות שקשורות לפישמן", אומר עורך שעבד בעבר ב"גלובס". "ידיעות כאלה

נבחנו ב-17 עיניים, ואם נעשתה טעות והיו מנתחים דו"ח כספי של חברה שלו בצורה אגרסיבית או שגויה, מיד היו עולים קולות של 'געוואלד!'. זה טבעי. אם בעל הבית שלך חירבן במכנסיים ומישהו

אחר חירבן במכנסיים, ברור שתכתוב רק על המישהו האחר. יש הבנה בקרב העורכים הבכירים מה גבולות הגזרה ומה הם צריכים לעשות".

"כל אחד ידע תמיד ש'גלובס' היה השוט שלו, שעזר לו לשרוד לא רק מול הבנקים, אלא גם מול המוסדיים", אומר איש עסקים שעבד עם פישמן. פישמן לא מעורב ישירות בתוכני העיתון, אבל לא מעט אנשים במשק תהו בעבר כיצד משפיעה זהותו של בעל הבית על הפרסומים בו.